**ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA**

Lieta Nr.A420144618
AA43-0462-20/9
AA43-0463-20/9
ECLI:LV:ADAT:2020:1126.A420144618.23.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2020.gada 26.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Santa Liniņa,
tiesneses Sandra Gintere un Karina Krastiņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „NRDATA POS" pieteikumu par SIA „Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs" atteikuma apstiprināt alkometru tipu atzīšanu par prettiesisku un par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru SIA „NRDATA POS" tiktu izsniegti alkometru tipa apstiprinājuma sertifikāti, izdošanu, sakarā ar SIA „NRDATA POS" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 26.aprīļa spriedumu un SIA „Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 26.septembra spriedumu.

## Aprakstošā daļa

[1] 2017.gada 30.martā pieteicēja SIA „NRDATA POS" iesniedza SIA „ Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs" Metroloģijas birojam (turpmāk – Metroloģijas birojs) iesniegumus ar lūgumu apstiprināt tipu alkometriem *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700*.

Metroloģijas birojs 2017.gada 2.augusta vēstulē Nr.01-10/MB10 norādīja, ka, lai turpinātu alkometru *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* tipa apstiprināšanu, pieteicējai nepieciešams iesniegt alkometru testēšanas pārskatus atbilstoši Starptautiskās reglamentētās metroloģijas organizācijas (*Organisation Internationale de Métrologie Légale*, *saīsinājums OIML*) starptautiskajai rekomendācijai OIML R126:2012 „Elpas analizatori (pierādījuma)" (izdevums 2012 E) (*https://www.oiml.org/en/files/pdf_r/r126-e12.pdf*) (turpmāk – OIML rekomendācija).

Savukārt 2017.gada 18.septembra vēstulē Nr.01-10/MB14 Metroloģijas birojs norādīja, ka mērīšanas līdzekļu *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* atbilstības izvērtēšana iesākta 2017.gada 30.martā, bet nav pabeigta, jo pieteicēja nav iesniegusi visus nepieciešamos dokumentus. Metroloģijas birojs atkārtoti lūdza pieteicēju iesniegt nepieciešamos dokumentus, lai varētu turpināt uzsākto tipa apstiprināšanas procedūru.

[2] Pieteicēja iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par Metroloģijas biroja bezdarbības, kas izpaudās kā pieteicējas 2017.gada 30.marta iesniegumu neizskatīšana un lēmuma nepieņemšana, atzīšanu par prettiesisku un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu izsniegti mērīšanas līdzekļu *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* tipa apstiprinājuma sertifikāti.

Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[2.1] Metroloģijas birojs nav ievērojis Administratīvā procesa likuma 64.panta pirmajā daļā noteikto termiņu administratīvā akta izdošanai, jo kopš pieteicējas iesniegumu iesniegšanas 2017.gada 30.martā ir pagājuši vairāk nekā deviņi mēneši, bet birojs nav pieņēmis nekādus lēmumus.

[2.2] OIML rekomendācija nav publicēta SIA „Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs" mājas lapā to dokumentu sarakstā, kurus var piemērot Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumu Nr.624 „Noteikumi par mērīšanas līdzekļu metroloģiskās kontroles kārtību un pirmreizējās verificēšanas atzīmēm" (turpmāk – noteikumi Nr.624) prasību izpildei. Līdz ar to atbilstoši noteikumu Nr.624 11.punktam Metroloģijas birojam nav tiesiska pamata prasīt pieteicējai iesniegt pierādījumus, ka strīdus alkometri atbilst OIML rekomendācijas prasībām.

[2.3] Apstāklis, ka par alkometru atbilstību publicēto starptautisko dokumentu prasībām nav iesniegti pierādījumi, nedod pamatu iestādei izdarīt secinājumus, ka alkometri neatbilst metroloģiskajām prasībām, un nevērtēt pieteicējas iesniegtos iesniegumus. Iestādei ir pienākums izvērtēt, vai pieteicējas iesniegtie alkometri atbilst Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumos Nr.977 „Prasības mēraparātiem, ar kuriem nosaka alkohola koncentrāciju personas izelpotajā

gaisā" (turpmāk – noteikumi Nr.977) noteiktajām prasībām, neatkarīgi no tā, vai lietā ir pierādījumi par alkometru atbilstību OIML rekomendācijai.

[2.4] Alkometram *Lion Alcolmeter 500* 2012.gada 1.oktobrī jau bija izsniegts mērīšanas līdzekļa tipa apstiprinājuma sertifikāts Nr.882-1, kas bija derīgs līdz 2015.gada 1.oktobrim. Noteikumos Nr.977 noteiktās metroloģiskās prasības, kuras bija spēkā, kad tika izsniegts minētais sertifikāts, nav tikušas grozītas.

[2.5] Ne noteikumos Nr.624, ne kādā citā normatīvajā aktā nav norādīts, ka būtu jāiesniedz testēšanas rezultāti, kuros būtu atsauce uz OIML rekomendāciju. Noteikumu Nr.624 33.punkts nosaka, ka jāiesniedz testēšanas rezultāti, kas dotajā gadījumā ir izdarīts.

[2.6] Apstāklis, ka iestāde nav izvirzījusi argumentus, ka alkometrs *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* neatbilstu metroloģiskām prasībām, dod pamatu pieteicējai prasīt labvēlīga administratīvā akta izdošanu, t.i., atbilstoši noteikumu Nr.624 15.punktam prasīt alkometru tipa apstiprinājuma sertifikāta izsniegšanu.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 26.aprīļa spriedumu pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu izsniegti mērīšanas līdzekļu *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* tipa apstiprinājuma sertifikāti, noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minēto.

[3.1] Likuma „Par mērījumu vienotību" 6.panta otrā daļa noteic, ka metroloģiskās prasības valsts metroloģiskajai kontrolei pakļautajiem mērīšanas līdzekļiem un to metroloģiskās kontroles kārtību nosaka Ministru kabinets. Ministru kabinets ir izdevis Noteikumus Nr.624.

Noteikumu Nr.624 3.pants nosaka, ka mērīšanas līdzekļus laiž tirgū, piedāvā tirgū un nodod lietošanā, ja tie atbilst normatīvajos aktos par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem un to metroloģisko kontroli noteiktajām prasībām (turpmāk – metroloģiskās prasības). Metroloģisko prasību ievērošanu pirms mērīšanas līdzekļu laišanas tirgū nodrošina mērīšanas līdzekļu tipa apstiprināšana (turpmāk – tipa apstiprināšana), ko apliecina tipa apstiprinājuma sertifikāts un tipa apstiprinājuma zīme.

Noteikumu Nr.624 8.pants noteic, ka prasības mērīšanas līdzekļiem, tos laižot tirgū, noteiktas normatīvajos aktos par metroloģiskajām prasībām konkrētajiem mērīšanas līdzekļiem, kā arī Latvijas nacionālajos standartos un Starptautiskās reglamentētās metroloģijas organizācijas dokumentos, kurus var piemērot šo noteikumu prasību izpildei.

No minētajām normām izriet, ka prasības mērīšanas līdzekļiem noteiktas tajā skaitā OIML dokumentos, kurus var piemērot šo noteikumu prasību izpildei.

[3.2] Noteikumu Nr.624 11.punkts noteic, ka Nacionālās metroloģijas institūcijas savā oficiālajā tīmekļa vietnē publicē to OIML dokumentu sarakstu, kurus var piemērot šo noteikumu prasību izpildei.

No lietā esošās izdrukas no atbildētājas mājas lapas redzams, ka sadaļā „Par mums" apakšsadaļā „likumdošana" publicēts OIML dokumentu saraksts, kurus var piemērot noteikumu Nr.624 prasību izpildei, tajā skaitā publicēta OIML rekomendācija.

Secīgi Metroloģijas birojam bija pamats noteikt strīdus alkometriem prasības, kas ir norādītas OIML rekomendācijā.

[3.3] Noteikumu Nr.624 15.punkts nosaka, ka tipa apstiprinājuma sertifikātu var izsniegt tikai tad, ja mērīšanas līdzekļa tips atbilst prasībām. Atbilstības izvērtēšanai saskaņā ar noteikumu Nr.624 33.punktu nepieciešams iesniegt arī testēšanas pārskatus. Kā redzams no lietas faktiskiem apstākļiem, pieteicēja nav izpildījusi prasību par testēšanas pārskatu iesniegšanu atbildētājai, ar kuriem būtu pierādīta OIML rekomendācijas prasību izpilde. Secīgi Metroloģijas birojam nebija pamata izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu, jo attiecīgos testēšanas rezultātus pieteicēja pēc Metroloģijas biroja pieprasījuma nav iesniegusi.

[3.4] Attiecībā uz pieteicējas argumentu, ka alkometram *Lion Alcolmeter 500* 2012.gada l.oktobrī jau bija izsniegts mērīšanas līdzekļa tipa apstiprinājuma sertifikāts Nr.882-1, kas bija derīgs līdz 2015.gada 1.oktobrim, un noteikumu Nr.977 prasības nav mainījušās, tiesa norāda, ka OIML rekomendācija bija pieņemta 2012.gada oktobrī un publicēta 2012.gada 21.decembrī. Līdz tam bija piemērojama iepriekšējā OIML rekomendācijas versija.

No lietā pievienotā 2012.gada l.oktobra alkometra *Lion Alcolmeter 500* mērīšanas līdzekļa tipa apstiprinājuma sertifikāta Nr.882-1 pielikumā novērtēšanā izmantoto dokumentu uzskaitījuma izriet, ka novērtēšanā izmantots Testēšanas pārskats Nr.FSS-BAU-03/03 (12.2001.), Testēšanas pārskats Nr.CEM-ITC-00/0185-6.5 (21.12.2000.), Testēšanas pārskats Nr.EQ8903, kas pierāda vienīgi toreizējās OIML rekomendācijas versijas prasību izpildi, bet nepierāda to, ka ir izpildītas šobrīd spēkā esošās OIML rekomendācijas prasības.

[3.5] No alkometra *Lion Alcolmeter 700* testēšanas pārskata kopsavilkuma, EMC testa sertifikāta un rokasgrāmatas izriet, ka tas atbilst standartam EN 15964:2011, savukārt no pieteicējas iesniegtās standarta EN 15964:2011 izdrukas, kā arī internetā publiski pieejamā šī standarta teksta (skat., *piemēram, https://www.evs.ee/preview/evs-en-15964-2011-en.pdf aplūkots 2019.gada 26.aprīlī*) izriet, ka strīdus standarts ir paredzēts ierīcēm skrīningam un provizoriskai jeb pagaidu testēšanai un nav piemērojams ierīcēm, kurām jāpiemēro OIML rekomendācija (kas ir pieredzēts ierīcēm, kuras lieto pierādījumu vākšanai). Savukārt no alkometra *Lion Alcolmeter 500* EMC testa sertifikāta un rokasgrāmatas ievada (*lietas 78.-121.lapa*) izriet, ka tas atbilst standartam EN 60601-1:2006 „Elektriskie medicīnas aparāti – 1. daļa: Vispārīgās prasības attiecībā uz pamatdrošumu un būtisko veiktspēju", EN 60601-1-2:2007 „Vispārīgās prasības attiecībā uz pamatdrošumu un būtisko veiktspēju – Papildstandarts: Elektromagnētiskā saderība – Prasības un testi", EN 60601-1-2:2010 „Vispārīgās prasības attiecībā uz pamatdrošumu un būtisko veiktspēju – Papildstandarts: Izmantojamība", EN 60601-1-8:2007 „Vispārīgās prasības attiecībā uz pamatdrošumu un būtisko veiktspēju – Papildstandarts: Vispārīgās

prasības, testi un norādījumi trauksmes signalizācijas sistēmām elektriskajos medicīnas aparātos un sistēmās" un EN ISO 14971:2007 „Medicīniskie piederumi – Ar medicīniskajiem piederumiem saistīto risku pārvaldība".

No minētā neizriet, ka strīdus alkometri atbilst OIML rekomendācijai, kas ir piemērojamais starptautiskais standarts tieši alkometriem, ar kuru palīdzību iegūst pierādījumus.

[3.6] Tā kā pieteicēja nav iesniegusi strīdus alkometru testēšanas pārskatus, un tiesa nekonstatēja, ka strīdus alkometri atbilstu OIML rekomendācijai, nav pamata labvēlīga administratīvā akta izdošanai, ar kuru pieteicējai tiktu izsniegti mērīšanas līdzekļu *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* tipa apstiprinājuma sertifikāti.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 26.septembra spriedumu Metroloģijas biroja 2017.gada 2.augusta vēstule Nr.01-10/MB10 un 2017.gada 18.septembra vēstule Nr.01-10/MB14, ar kurām atteikts izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu, atzītas par prettiesiskām.

Spriedums pamatots ar turpmāk minēto.

[4.1] Metroloģijas birojs, atbildot uz pieteicējas 2017.gada 30.marta iesniegumu, pirmo vēstuli nosūtīja vairāk nekā četrus mēnešus pēc iesnieguma saņemšanas, un otro vēstuli – vairāk nekā piecus mēnešu pēc iesnieguma saņemšanas. Metroloģijas birojs nebija pieņēmis noslēdzošo lēmumu administratīvajā lietā, kā arī nebija pagarinājis administratīvā akta izdošanas termiņu līdz pat pieteicējas pieteikuma iesniegšanai tiesai.

Tādējādi iestāde nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma 64.pantā noteikto termiņu, kurā lemjams par administratīvā akta izdošanu vai atteikšanos šādu aktu izdot.

[4.2] No noteikumu Nr.624 8.punkta un 11.punkta izriet, ka OIML dokumentus var piemērot. Tas nozīmē, ka Metroloģijas birojam, izdarot izvēli – piemērot OIML dokumentus – ir jāveic lietderības apsvērumi. Tādā gadījumā iestādes apsvērumiem jāatbilst Administratīvā procesa likuma 65. un 66.pantam. Lai arī OIML rekomendācija ir publicēta Metroloģijas biroja mājas lapā, tas neatbrīvo iestādi no pienākuma pamatot konkrētajā situācijā izvēli piemērot OIML rekomendāciju.

[4.3] Tā kā pieteicēja neiesniedza alkometru *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* testēšanas pārskatu atbilstoši OIML rekomendācijas prasībām, tas noveda pie atteikuma izsniegt mērīšanas tipa apstiprinājuma sertifikātus. Tomēr administratīvajiem aktiem – Metroloģijas biroja 2017.gada 2.augusta vēstulei un 2017.gada 18.septembra vēstulei – trūkst pamatojums, kāpēc iestāde konkrētajā situācijā izvirza konkrēto prasību, kas tiešā tekstā neizriet no normatīvā akta, jo normatīvais akts ir paredzējis tikai iespējamību, ka OIML dokumentus *var* piemērot.

Pieteicēja pamatoti apgalvo, ka tai nav zināmi Metroloģijas biroja secinājumi un argumenti attiecībā uz to, kāpēc pieteicējas iesniegtie dokumenti nepierāda alkometru tipu atbilstību metroloģijas prasībām.

[4.4] Administratīvā procesa likuma 67.panta otrā daļa paredz, ka administratīvais akts cita starpā ietver administratīvā akta pamatojumu, it sevišķi ietverot lietderības apsvērumus. Administratīvajiem aktiem – 2017.gada 2.augusta vēstulei un 2017.gada 18.septembra vēstulei – trūkst būtiska to sastāvdaļa – administratīvā akta pamatojums. Minētais trūkums noved pie secinājuma, ka 2017.gada 2.augusta vēstule Nr.01-10/MB10 un 2017.gada 18.septembra vēstule Nr.01-10/MB14 ir prettiesiskas.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 26.aprīļa spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu izsniegti mērīšanas līdzekļu *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* tipa apstiprinājuma sertifikāti, pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot pieteikumu apmierināt.

Apelācijas sūdzība pamatota ar pieteikumā norādītajiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto.

[5.1] OIML rekomendācija nav tieši piemērojama, vērtējot jautājumu par strīdus alkometru tipa atbilstību tehniskajām prasībām. To var piemērot, nevis tā ir jāpiemēro. Turklāt Latvija nav Starptautiskās reglamentētās metroloģijas organizācijas, kura izdevusi OIML rekomendāciju, dalībvalsts.

[5.2] Pieteicēja ir izpildījusi noteikumu Nr.624 29.punkta prasības par iesniegumam pievienojamajiem pielikumiem, kā arī 33.punkta prasības par testēšanas rezultātu pievienošanu.

[5.3] Ne noteikumos Nr.624, ne kādā citā piemērojamā normatīvajā aktā nav norādīts, ka būtu jāiesniedz testēšanas rezultāti, kuros būtu atsauce uz OIML rekomendāciju.

[5.4] Tiesa spriedumā nav norādījusi, kādas ir atšķirības starp prasībām, kas alkometra tipam bija noteiktas iepriekšējā OIML rekomendācijā un prasībām, kas alkometra tipam noteiktas šobrīd spēkā esošajā OIML rekomendācijā. Ne tiesa, ne atbildētāja līdz šim brīdim nav norādījusi, kādu tieši šobrīd spēkā esošās OIML rekomendācijas prasību izpildi nepierāda alkometra *Lion Alcolmeter 500* testēšanas pārskati, uz kuriem atsaukusies tiesa savā spriedumā.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 26.septembra spriedumu, ar kuru Metroloģijas biroja 2017.gada 2.augusta vēstule Nr.01-10/MB10 un 2017.gada 18.septembra vēstule Nr.01-10/MB14 atzītas par prettiesiskām, atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot pieteikumu noraidīt.

Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minēto.

[6.1] Tiesa spriedumā nepamatoti uzskatījusi Metroloģijas biroja vēstules par administratīviem aktiem. Vēstules nav administratīvie akti, bet gan atbildētāja faktisko rīcību apliecinoši pierādījumi, tādēļ uz vēstuļu formu un sastāvdaļām nav attiecināmas Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas prasības un sakarā ar šīs normas neievērošanu vēstules nevar atzīt par prettiesiskām.

[6.2] Tiesas secinājums, ka atbildētājam ir izvēles brīvība – piemērot vai nepiemērot kādu OIML dokumentu, nav

pamatots. Noteikumu Nr.624 10.punkts arī paredz, ka publicētos nacionālos standartus var piemērot, taču tas ir tulkojams tā, ka nacionālie standarti ir obligāti piemērojami. Noteikumu Nr.624 11.punkta gramatiskā konstrukcija ir identiska, kas nozīmē, ka arī atbildētāja oficiālajā tīmekļa vietnē publicētie OIML dokumenti ir obligāti piemērojami. Ja šādi dokumenti, t.sk. OIML rekomendācija – attiecībā uz „pierādījuma alkometriem" ir piemērojami, tad ne vēstulēs, ne arī pieteicējai adresētajā administratīvajā aktā nebūtu jānorāda lietderības apsvērumi, kāpēc OIML rekomendācija būtu piemērojama.

[7] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumos par pieteicējas apelācijas sūdzību uzskata to par nepamatotu un lūdz to noraidīt, norādot turpmāk minēto.

[7.1] No noteikumu Nr.624 8.punkta izriet, ka mērīšanas līdzekļiem jāatbilst ne tikai normatīvajos aktos noteiktajām prasībām konkrētajiem mērīšanas līdzekļiem, bet arī nacionālajos standartos un Starptautiskās reglamentētās metroloģijas organizācijas dokumentos noteiktajām prasībām.

[7.2] Metroloģijas birojam nav pamata pieņemt pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu arī tāpēc, ka alkometru tipa dokumentu pilnīgs pārbaudes process nav ticis uzsākts. Nav izvērtēta iesniegto dokumentu atbilstība noteikumu Nr.977 prasībām.

[8] Pieteicēja iesniedza paskaidrojumus par atbildētājas apelācijas sūdzību, norādot turpmāk minēto.

[8.1] Atbildētāja norādītais, ka Metroloģijas biroja 2017.gada 2.augusta un 2017.gada 18.septembra vēstules esot nevis administratīvie akti, bet gan atbildētāja faktisko rīcību apliecinoši pierādījumi, ir pretrunā Senāta 2019.gada 19.jūlija lēmuma lietā Nr.A420144618 konstatētajam, kurā secināts, ka iestādes vilcināšanās izdot administratīvo aktu ir vērtējama kā atteikums, – citiem vārdiem sakot, tas ir negatīvs administratīvais akts.

[8.2] Nepareizs un tiesību normām neatbilstošs ir atbildētāja norādītais, ka tam neesot izvēles brīvības piemērot vai nepiemērot kādu OIML dokumentu.

**Motīvu daļa**

[9] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota, atbildētājas apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota, bet pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

*I Par labvēlīga administratīvā akta izdošanu*

[10] Lietā ir strīds par to, vai Metroloģijas birojs pamatoti pieprasīja iesniegt pieteicējai alkometru *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* testēšanas pārskatus, kas apliecina alkometru atbilstību OIML rekomendācijas prasībām.

[11] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 26.aprīļa sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pamatoti atzinusi, ka nav konstatējami normatīvajos aktos noteiktie priekšnosacījumi alkometru *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* tipa apstiprināšanai.

Tā kā pirmās instances tiesas sprieduma pamatojums minētajā daļā ir pareizs un pilnībā pietiekams, apgabaltiesa pievienojas tā motivācijai un to neatkārto.

Papildus Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[12] Nav pamatots pieteicējas uzskats, ka alkometru metroloģiskās prasības paredz tikai speciālie noteikumi Nr.997.

Noteikumu Nr.624 8.punktā iekļautie noteikumi, ka tipa apstiprināšanai var piemērot Latvijas nacionālos standartus un Starptautiskās reglamentētās metroloģijas organizācijas dokumentus, ir lasāmi kopsakarā ar noteikumu 10. un 11.punktu, no kuriem izriet, ka bez speciālajiem normatīvajiem aktiem, kas paredz metroloģiskās prasības konkrētajam mērīšanas līdzeklim, tipa apstiprināšanai ir piemērojami arī tie nacionālie standarti un starptautiskie dokumenti, kuri ir publicēti Nacionālās metroloģijas institūcijas oficiālajā tīmekļa vietnē.

Attiecībā uz alkometriem Metroloģijas biroja mājas lapā ir publicēta OIML rekomendācija. Tādējādi, lai apstiprinātu alkometra tipu, tam jāatbilst šajā rekomendācijā izvirzītajām prasībām.

Apstāklis, ka Latvija nav Starptautiskās reglamentētās metroloģijas organizācijas, kura izdevusi OIML rekomendāciju, dalībniece, neliedz Latvijai piemērot konkrēto starptautisko dokumentu, nosakot šādas tiesības ārējā normatīvajā aktā.

[13] Kā izriet no OMIL rekomendācijas priekšvārda, tas ir paraugnolikums, kas nosaka noteiktiem mērinstrumentiem nepieciešamos metroloģiskos parametrus, kā arī precizē metodes un aprīkojumu to atbilstības pārbaudei. Šī rekomendācija attiecas uz alkometriem, kas paredzēti alkohola koncentrācijas mērījuma rezultāta noteikšanai pārbaudāmās personas izelpā, lai noteiktu atbilstību valsts nostādnēm cīņā ar pārmērīgu alkohola lietošanu. Šīs ierīces nedrīkst sajaukt ar tām, kas sniedz provizorisku rezultātu vai arī ar tām, kas kvantitatīvi nenorāda mērījuma rezultātu (t.i., ar ierīcēm, kas tikai norāda, vai izelpā

ir vai nav alkohola klātbūtne), vai ar tām, kas nesniedz pietiekami precīzu rezultātu, lai galīgi noteiktu alkohola koncentrāciju izelpā (bieži minētas kā izelpā esoša alkohola skrīninga ierīces).

Šīs rekomendācijas mērķis ir norādīt minimālās metroloģiskās specifikācijas un pārbaudes, kas piemērojamas alkometra tipa apstiprināšanai, atzīstot atšķirības valstu tiesību sistēmās. Tajā sniegti arī norādījumi, kā noteikt metroloģiskās specifikācijas sākotnējām pārbaudēm, kā arī tām, kas veiktas ekspluatācijas laikā (sk. *tulkojumu lietas 2.sējuma 81.-82.lapā*).

Rekomendācijas 1.daļā ir ietvertas metroloģiskās (mērījumu diapazons, maksimāli pieļaujamās kļūdas, iedaļas lielums, atkārtojamība, dreifs, atmiņas ietekme, minimālās prasības nominālajiem darbības apstākļiem, u.c.) un tehniskās prasības (mērījumu rezultāta attēlošana, aizsardzība pret krāpšanu, pārbaudes darbības, programmatūra, ilgstoša mērījumu rezultātu reģistrēšana, marķējumi, ekspluatācijas norādījumi, u.c.) (sk. *tulkojumu lietas 2.sējuma 85.-97.lapā*).

Saskaņā ar OIML rekomendācijas 2.daļu reglamentētā metroloģiskā kontrole ietver tipa novērtēšanas apstiprinājumu. Novērtējumā ietilpst instrumentu pārbaude un testēšana, lai pārbaudītu to atbilstību šīs rekomendācijas 1.daļas prasībām (11.3.punkts), ko veic testēšanas laboratorija atbilstoši 1.4.punktā noteiktajām procedūrām (sk. *tulkojumu lietas 2.sējuma 99.-100.lapā*).

Tādējādi, lai pierādītu konkrētā alkometra tipa atbilstību OIML rekomendācijā izvirzītajām prasībām, ir jāveic mērierīces testēšana (metroloģisko parametru novērtēšana) atbilstoši rekomendācijā noteiktajai testēšanas procedūrai un metodēm. Attiecīgi tas nozīmē, ka testēšanas, kura veikta OIML noteiktajā kārtībā, pārskats ar tajā iekļautajiem rezultātiem apstiprina konkrētā alkometra metroloģisko rādītāju atbilstību OIML rekomendācijai.

To, ka Metroloģijas birojam ir tiesības prasīt iesniegt testēšanas pārskatu, kas pierādītu mērierīces atbilstību metroloģiskajām prasībām, paredz noteikumu Nr.624 33.punkts.

[14] Pārbaudījusi pieteicējas 2017.gada iesniegumiem alkometra tipa apstiprināšanai pielikumā iesniegtos dokumentus, Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē, ka būtu iesniegti alkometru *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* testēšanas pārskati, kuru rezultāti apstiprina šo alkometru atbilstību OIML rekomendācijai.

Pieteicēja ir iesniegusi Zviedrijā akreditētas laboratorijas 2016.gada 12.janvāra testēšanas pārskata kopsavilkumu alkometram *Lion Alcolmeter 700*, Lielbritānijā akreditētas laboratorijas 2010.gada 24.septembra EMC testa sertifikātu alkometram *Lion Alcolmeter 500*, 2014.gada 2.maija EMC testa sertifikātu alkometram *Lion Alcolmeter 700*, kā arī EC sertifikātu un Atbilstības deklarāciju un sertifikātu alkometram *Lion Alcolmeter 500* un citus dokumentus. Taču nevienā no pieteicējas iesniegtajiem dokumentiem nav atsauces, ka testēšana ir veikta saskaņā ar OIML rekomendāciju (*lietas 2.sējuma 157.-178.lapa*).

Līdz ar to šie testēšanas rezultāti un atbilstības apstiprinājuma dokumenti nav izmantojami konkrētā alkometra tipa atbilstības metroloģiskajām prasībām izvērtēšanā.

[15] Tā kā pieteicēja nav iesniegusi pieprasītos testēšanas pārskatus, Metroloģijas birojam nebija pienākums uzsākt vērtēt pieteicējas iesniegtos dokumentus atbilstoši noteikumu Nr.977 prasībām, jo bez pierādījumiem par alkometru atbilstību OIML rekomendācijai labvēlīgu administratīvo aktu iestādei nav tiesību izdot.

[16] Pieteicējas argumentam, ka alkometram *Lion Alcolmeter 500* 2012.gada 1.oktobrī jau bija izsniegts mērīšanas līdzekļa tipa apstiprinājuma sertifikāts Nr.882-1, lietā nav nozīmes, jo pieteicēja ir iesniegusi jaunu iesniegumu konkrētā alkometra tipa apstiprināšanai, līdz ar to iestādei jāveic tipa apstiprināšanas process no jauna, attiecīgi vadoties pēc tā tiesiskā regulējuma, kas ir spēkā iesnieguma izskatīšanas brīdī.

*II Par atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskumu*

[17] Pieteicēja uzskata par prettiesisku Metroloģijas biroja rīcību, nepieņemot lēmumu sakarā ar pieteicējas 2017.gada 30.marta iesniegumiem.

Ar Senāta 2019.gada 19.jūlija lēmumu Nr.SKA-1352/2019 izskatāmajā lietā tika atzīts, ka pieteicējas iebildumi par iestādes pieļautajiem procesuālajiem pārkāpumiem ir jāvērtē pieteicējas prasījuma par negatīvā administratīvā akta (atteikuma) atzīšanu par prettiesisku ietvaros.

Ievērojot Senāta lēmuma motivāciju, atbildētāja apelācija sūdzības iebildumi par to, ka pārsūdzētās Metroloģijas biroja vēstules nav administratīvie akti, bet faktiskā rīcība, nav pamatoti.

[18] No lietas materiāliem Administratīvā apgabaltiesa konstatē turpmāk minēto.

2017.gada 30.martā pieteicēja iesniedza Metroloģijas biroja iesniegumus par tipa apstiprinājumu strīdus alkometriem (*lietas 1.sējuma 29., 76.lapa*).

2017.gada 31.martā Metroloģijas birojs nosūtīja pieteicējai elektroniskā pasta vēstuli ar pielikumu, no kura izriet, ka Metroloģijas biroja vadītāja vietnieks informēja pieteicēju par konkrētu iesniegto dokumentu neatbilstībām, cita starpā, norādot, ka birojs veic tipa apstiprināšanu tikai tiem alkometriem, kuri atbilst OIML rekomendācijas prasībām (*1.sējuma 151.-152.lapa, 2.sējuma 116.-119.lapa*).

2017.gada 2.augustā Metroloģijas birojs informēja pieteicēju, ka tas lūdz pieteicēju vēlreiz iepazīties ar informāciju, kas ir ietverta pieteicējai 2017.gada 31.martā nosūtītajā elektroniskajā pastā, un iesniegt alkometru testēšanas pārskatus, lai tas

varētu turpināt strīdus alkometru tipa apstiprināšanu (*lietas 1.sējuma 11.lapa*).

No pieteicējas 2017.gada 6.septembra vēstules Metroloģijas birojam un Ekonomikas ministrijai izriet, ka pieteicēja nav saņēmusi no Metroloģijas biroja lēmumu par tās 2017.gada 30.marta iesniegumiem (*1.sējuma 148.-149.lapa*).

2017.gada 18.septembrī Metroloģijas birojs atbildēja pieteicējai uz tās 2017.gada 6.septembra vēstuli, ka atbilstības izvērtēšana ir iesākta 2017.gada 30.martā, bet nav pabeigta, jo pieteicēja nav iesniegusi 2017.gada 2.augusta vēstulē minētos nepieciešamos testēšanas pārskatus atbilstoši OIML rekomendācijas prasībām (*1.sējuma 10.lapa*).

[19] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmo daļu pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Lai iegūtu nepieciešamo informāciju un panāktu tiesisku, taisnīgu un efektīvu lietas izskatīšanu, iestāde pēc iespējas dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus. Administratīvā procesa likuma 59.panta ceturtā daļa noteic, ka procesa dalībniekam ir pienākums iesniegt pierādījumus, kas ir viņa rīcībā, un paziņot iestādei par faktiem, kas viņam ir zināmi un konkrētajā lietā varētu būt būtiski.

No minētajām tiesību normām, vērtējot tās kopsakarā ar noteikumos Nr.624 norādīto procedūru, izriet, ka pēc iesnieguma iesniegšanas par nacionālā tipa apstiprināšanu Metroloģijas birojs uzsāk administratīvo procesu un mērīšanas līdzekļu tipa dokumentu pārbaudi un metroloģisko parametru novērtēšanu. Tipu novērtēšanas procesā Metroloģijas birojs var pieprasīt iesniedzējam arī pievienot iesniegumam testēšanas rezultātus, kā arī citu informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu.

[20] No Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas izriet, ka pēc nepieciešamo faktu konstatēšanas un administratīvā procesa dalībnieku uzklausīšanas iestāde nekavējoties izvērtē lietas apstākļus un izdod: obligāto administratīvo aktu, ja piemērojamā tiesību norma paredz, ka administratīvais akts jāizdod; brīvo administratīvo aktu, ja iestādei ir rīcības brīvība un administratīvā akta izdošana ir lietderīga; administratīvo aktu, ar kuru pilnībā vai daļēji atteikts izdot iesniedzējam labvēlīgu administratīvo aktu sakarā ar to, ka administratīvā akta izdošanai nav pamata vai tā nav lietderīga; lēmumu par lietas izbeigšanu faktu trūkuma vai nelietderīguma dēļ, ja lieta ierosināta pēc iestādes iniciatīvas, tai skaitā uz citas privātpersonas sniegtas informācijas (sūdzības) pamata.

No minētajām normām izriet, ka gadījumā, ja mērīšanas līdzekļu tips neatbilst tehniskajām prasībām vai Metroloģijas biroja rīcībā pēc informācijas pieprasīšanas no iesniedzēja nav nepieciešamās informācijas par mērīšanas līdzekļu tipu, piemēram, iesniedzējs nav iesniedzis pieprasītos testēšanas rezultātus, bet Metroloģijas birojs uzskata, ka šie pārskati ir jāiesniedz, Metroloģijas birojam nav pamata izdot labvēlīgu administratīvo aktu un izsniegt nacionālo tipa apstiprinājuma sertifikātu.

Tajā pašā laikā Metroloģijas birojam norādītajos apstākļos ir jāizdod iesniedzējam nelabvēlīgs administratīvais akts, proti, administratīvais akts, ar kuru atteikts izdot iesniedzējam labvēlīgu administratīvo aktu sakarā ar to, ka administratīvā akta izdošanai nav pamata, un tas jānoformē atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.pantā noteiktajām prasībām, kas izvirzītas administratīvā akta formai un sastāvdaļām.

[21] Izskatāmajā gadījumā no iepriekš minētās pieteicējas un Metroloģijas biroja sarakstes izriet, ka pieteicēja nekavējoties, t.i., jau 2017.gada 31.martā tika informēta par to, ka tipa apstiprināšanu Metroloģijas birojs veic tikai tiem alkometriem, kuri atbilst dokumenta OIML rekomendācijas prasībām. No lietas materiāliem ir arī skaidrs, ka Metroloģijas birojs vairākas reizes, proti, 2017.gada 31.martā, 2017.gada 2.augustā, kā arī 2017.gada 18.septembrī rakstveidā informēja pieteicēju par to, ka pieteicējai ir jāiesniedz strīdus alkometru testēšanas pārskati atbilstoši OIML rekomendācijas prasībām.

Šādos apstākļos nav pamatots pieteicējs arguments par to, ka Metroloģijas birojs nebija pieņēmis lēmumus par tās iesniegumiem. No minētajām Metroloģijas biroja atbildēm izriet, ka tas ir atteicis izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu, pamatojot savu atteikumu, un pieteicēja nevarēja nesaprast, kādu nosacījumu Metroloģijas birojs izvirza, lai lemtu tālāk par labvēlīgā administratīvā akta izdošanu.

Secīgi Metroloģijas birojs faktiski ir izskatījis pieteicējas iesniegumus un atteicies izdot labvēlīgu administratīvo aktu, informējot par to pieteicēju, taču nav formāli izdevis par to atbilstoši Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas un 67.panta prasībām noformētu administratīvo aktu. Tas ir atzīstams par procesuālo pārkāpumu.

[22] Vērtējot procesuālo tiesību normu pārkāpumus un to ietekmi uz procesa rezultātu, ir jānoskaidro, vai šis pārkāpums varēja ietekmēt administratīvā akta saturu. Ja pārkāpums varēja to ietekmēt, tas uzskatāms par būtisku (*Senāta 2005.gada 15.marta sprieduma lietā Nr.SKA-59/2005 14.punkts*).

Izskatāmajā gadījumā apgabaltiesa nekonstatē, ka formāla pieteicējai nelabvēlīga administratīvā akta neizdošana ir novedusi pie pieteicējas tiesību vai tiesisko interešu būtiska aizskāruma, jo pieteicēja jau kopš 2017.gada 31.marta varēja saprast, ka, kamēr pieteicēja neiesniegs Metroloģijas biroja pieprasītos testēšanas pārskatus, Metroloģijas birojs neizdos tai labvēlīgus administratīvos aktus. Līdz ar to nav pamatots pieteicējas apgalvojums, ka tai nebija zināmi Metroloģijas biroja secinājumi un argumenti attiecībā uz to, kāpēc pieteicējas iesniegtie dokumenti nepierāda alkometru tipu atbilstību metroloģijas prasībām.

Pieteicēja nav arī noliegusi, ka tā ir saņēmusi Metroloģijas biroja amatpersonas 2017.gada 31.marta elektroniskā pasta vēstuli. Ja pieteicēja nepiekrita pēc būtības Metroloģijas biroja izvirzītajai prasībai, pieteicēja bija tiesīga nekavējoties vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Šādas tiesības pieteicēja realizēja, taču nedarīja to

savlaicīgi.

Lai arī Metroloģijas biroja vēstules nesatur normatīvo aktu uzskaitījumu, kas pamato prasību iesniegt testēšanas pārskatus, arī šis trūkums vērtējams saistībā ar Metroloģijas biroja izvirzītās prasības iesniegt testēšanas pārskatus pamatotību pēc būtības. Kā jau apgabaltiesa iepriekš atzina, šāda prasība ir izvirzīta pamatoti un atbilst tiesību normām.

Līdz ar to atzīstams, ka konstatētie procesuālie pārkāpumi nevarēja novest pie citāda lēmuma pieņemšanas.

[23] Nav pamatots pieteicējas un pirmās instances tiesas viedoklis, ka Metroloģijas birojam ir dota rīcības brīvība piemērot vai nepiemērot OIML rekomendāciju. Ne vienmēr normatīvā akta izdevēja lietotie vārdi „var piemērot", kā tas ir lietots attiecībā uz nacionālajiem standartiem un starptautiskajiem dokumentiem noteikumu Nr.624 8., 10. un 11.punktā, nozīmē izvēles iespēju. Interpretējot minētās tiesību normas sistēmiski un pēc jēgas, secināms, ka konkrētajā gadījumā iestādei ir pienākums, nevis izvēle, piemērot konkrēto starptautisko dokumentu.

[24] Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 26.septembra spriedums nav pareizs.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

**nosprieda**

noraidīt SIA „NRDATA POS" pieteikumu par SIA „ Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs" Metroloģijas biroja 2017.gada 2.augusta vēstules Nr.01-10/MB10 un 2017.gada 18.septembra vēstules Nr.01-10/MB14 atzīšanu par prettiesiskām un par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru SIA „NRDATA POS" tiktu izsniegti mērīšanas līdzekļu *Lion Alcolmeter 500* un *Lion Alcolmeter 700* tipa apstiprinājuma sertifikāti, izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente S.Liniņa

Tiesneses S.Gintere

K.Krastiņa